

De Bos en Beum Route

Wandelzoekpagina

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

Natuurpoort en
Baroniepoort Bos & Co
Vijfeikenweg 56
4903 RK Oosterhout

Parkeren

P Natuurpoort en
Baroniepoort Bos & Co

Horeca

Bos & Co
Vijf Eikenweg 56
4903 RK Oosterhout

**Gasterij Beum, Wethouder
van Dijklaan 1, 4849 PG Dorst**

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

09-03-2023

Baronie van Breda

Deze rondwandeling voert ons door bosgebied Steenblik, natuurgebied De Duiventoren en Boswachterij Dorst van Staatsbosbeheer. Op de route sta je op enkele plekken 'oog in oog' met merkwaardige bouwwerken, zogenaamde 'follies', dwaze bouwwerken, die een beroep doen op je fantasie. We wandelen van bosgebied Steenblik door De Duiventoren naar het bosgebied De Vijf Eiken. Dit gebied staat oorspronkelijk te boek als Kurassiersheide, een toernooiveld uit de riddertijd, en Frederiksbossen, genoemd naar Prins Frederik (1797-1881), broer van Koning Willem II en oprichter van de KMA in Breda. Vervolgens steken we de Vijfeikenweg over en komen in een centrale deel van Boswachterij Dorst, dat 'wandelvriendelijk' is gemaakt door een omheining om het begrazingsgebied voor Gallowayrunderen en alleen toegankelijk is voor wandelaars door een beperkt aantal voetgangerssluizen, die vrij wandelen ook moeilijker maken. Buiten om langs de Oude Leemkuilen en het voormalig Natuurbad Surae gaat de route naar uitspanning 'Beum'. Op het laatste traject wandelen we langs de Nieuwe Leemkuilen en door bosgebied Achter de Keten. Na het oorlogsmonument voor Flight Sergeant P.R. Attwood keren we terug naar het vertrekpunt Natuurpoort en Baroniepoort Bos & Co.

Routebeschrijving

1 Deze rondwandeling vertrekt vanaf de parkeerplaats bi Natuurpoort en Baroniepoort Bos & Co. Rechtsaf over de Ketenbaan komen we meteen aan de rotonde op de Vijfeikenweg. Hier steken we over en vervolgen de Ketenkaan. Na goed 75 meter wijzen de markeringen van het wandelroutenetwerk, het Hertogenpad en de Camino Brabant naar links en we wandelen hier het bos in over de Steenbliklaan. We betreden het gebied Steenblik, dat deel uitmaakt van het gebied dat als het Moerken op de topografische kaart staat vermeld. In de volksmond is het Moerken algemeen bekend als de Duiventoren. Op de T-splitsing gaat de route naar rechts en blijven we op de Steenbliklaan. Na goed 100 meter nemen we naar links het smalle paadje door een klein open gebied en langs een vennetje. Op het brede bospad gaat de route linksaf en op de volgende kruising van bospaden nog even rechtdoor. We nemen het eerste bospad rechtsaf en volgen de route door bosgebied Steenblik tot we op de kruising van paden aan het open weidegebied midden in Steenblik uitkomen. Even langs de prikkeldraad en dan linksaf het bospad in, dat we uitlopen tot op het brede zandpad met fietspad, de Moerkensdreef. We volgen deze Moerkensdreef rechtsaf tot aan de parkeerplaats bij KNP15, ANWB paddenstoel P-22504 en het infopaneel. De route gaat naar rechts over het asfalt van de Duiventorenlaan tot we voorbij KNP 17 aan een opvallend plek aan de rechterzijde komen. We slaan hier rechtsaf langs een ringgracht, die midden in het bos ligt. Hier staat er sinds 2004 het kunstwerk Colombier, dat deel uit maakt van de Kunstroute van Staatsbosbeheer.

2 We volgen naar links het pad en meteen rechtsaf. Met de bocht naar links komen we verderop aan een vennetje. Hier met de klok mee rond dit vennetje tot we op de kruising met de Steenbliklaan uitkomen. De route gaat linksaf over dit laantje voorbij aan KNP13. Langs het open weidegebied wandelen we tot op de kruising bij KNP10 met de Steenhovensebaan. Linksaf volgen we de Steenhovensebaan en laten het bos achter

ons. We steken de Ketenbaan recht over en vervolgen de klinkerweg. Na 500 meter kiezen we rechtsaf het Hazenpad langs de afrastering van Camping 't Haasje. Aan het einde van het Hazenpad gaat de route naar links en volgen we de zandweg tot aan KNP42. Naar rechts na de afsluitboom komen we in het gebied van Boswachterij Dorst. Oorspronkelijk staat dit gebied te boek als Kurassiersheide en Frederiksbossen. We wandelen over het bospad dat verderop met een bocht naar links afbuigt. Het wordt verderop een brede zandweg, die we volgen tot we op de kruising van bospaden komen bij KNP91. Rechtsaf wandelend staan we aan de Vijfeikenweg, die we oversteken. De route loopt nu tussen de schrikbalken door over de Suraeweg tot aan de schrikdraad omheining met voetgangerssluis. Hierdoor is het groot centraal gelegen gebied van Boswachterij Dorst rond de Leemputten 'wandelvriendelijk' gemaakt en dus niet meer toegankelijk voor rolstoelen, kinderwagens en fietsers!! Maar dit betekent ook dat vrij wandelen door het beperkt aantal voetgangerssluizen ook moeilijker is geworden.

3 We slaan voor onze rondwandeling voor deze voetgangerssluis linksaf en volgen het bospad door het sparrenbos zuidwaarts langs de prikkeldraadomheining. De route gaat steeds rechtdoor en we negeren de verbodsborden voor honden, fietsers, paarden en aanspanningen tot we een tweetal kleine vennetjes bereiken aan de rechterkant. We wandelen tegen de klok rond de vennetjes, die als viswater verpacht zijn aan H.S.V. De Rietvoorn en komen op de verharding van de Endebeken bij KNP49. Linksaf gaat de route en we worden gedwongen op het asfalt de route voort te zetten langs de omheining van het gebied rondom de Leemputten en het voormalige Natuurbad Surae, dat aan de natuur is tergegeven. Een verhoogde bank langs het weggetje geeft uitzicht over het voormalige Natuurbad Surae, dat is teruggegeven aan Moeder Natuur. We volgen het asfalt tot we aan het einde bij KNP69 en Horeca Beum komen, een ideale plek om neer te strijken voor een pauzemoment.

4 Vanaf KNP69 houden we op de Bokkenweidedreef een tiental meters richting KNP66 aan en slaan langs het hekwerk meteen linksaf langs het pompstation van Brabant Water. Net voor het bereiken van de Wethouder van Dijklaan nemen we het pad naar rechts en volgen het bospad door dit deel van de boswachterij naar links en opnieuw rechtsaf tot we op het asfalt van de Bokkenweidedreef uitkomen. Even linksaf tot bij KNP66 op de kruising met de Prise d'Eau Weg. Rechtsaf gaat de route door het klaphek en we zijn opnieuw binnen het omheinde gebied rond de voormalige leemputten. Na goed 400 meter komen we in open terrein. Hier hebben we naar rechts zicht op de Oude Leemputten, waar ooit natuurbad Suraa heeft gelegen. We kiezen voor de route naar links en wandelen noordwaarts in de richting van de Nieuwe Leemputten. Vanaf het paadje is de verlanding van dit gebied duidelijk zichtbaar. Recht voor ons zien we opnieuw een Folly, die wordt aangeduid als De Stal. Vanuit de stal heb je een

prachtig uitzicht over de natuur van de Nieuwe Leemputten. Voorbij dit punt gaat de route rechtsaf op de oostelijke oever van de Nieuwe Leemputten en slaan het tweede pad linksaf in tot we verderop op de kruising van de Honderdbunderweg staan. Hier vinden we een gedenkplaque voor de RAF Pilot Flight Sergeant Peter Ralph Attwooll. Bij dit monument op de kruising met de Honderdbunderweg wandelen we rechtdoor. We zijn hier in het bosgebied dat op de topografische kaart vermeld wordt als Achter de Keten. We wandelen rechtdoor tot aan de voetgangerssluis en steken dan de Kurassiersweg over. Op de volgende kruising slaan we linksaf en bereiken KNP47. Rechtdoor en met de bocht naar rechts laten we bij het infopaneel het bosgebied achter ons en komen op de parkeerplaats van Natuurpoort en Baroniepoort Bos & Co. Hier zijn we op het eindpunt van onze rondwandeling.

Omgevingsinformatie

Kunstroute Staatsbosbeheer

Door Staatsbosbeheer is een aantal kunstenaars gevraagd om voor Natuurgebied De Duiventoren en Boswachterij Dorst een vijftal 'Follies' te ontwerpen. Dit zijn architectonisch dwaze bouwwerken, die alleen de functie hebben je te verrassen en een beroep doen op je fantasie in relatie met de omringende natuur. Op deze route komen we langs een tweetal van deze merkwaardige objecten. Zo passeren we in De Duiventoren het kunstwerk 'Colombier' van de Gentse architecten Robbrecht & Daem. De Colombier of duiventoren is zeer zelfstandig ingeplant in het landschap en staat als een totempaal in zijn omgeving. De muren bestaan uit gestapelde blokken van pietra grigia di Vicenze, een kalkzandsteen met een heel natuurlijke uitstraling. De manier waarop de stenen gestapeld zijn, sluit vlakke, strakke muren uit. In dit weefsel van blokken zijn gaten gemaakt waardoor de vogels in- en uitvliegen, kunnen zitten en nesten bouwen..

In het bosgebied Achter de Keten tegenover de open ruimte van de Nieuwe Leemputten staat 'De Stal'. Op het eerste gezicht lijkt het een normaal gebouwtje, opgetrokken uit baksteen en bedekt met dakpannen. Maar als je beter kijkt, zie je dat er met deze stal, waar de Schotse Hooglanders beschutting kunnen vinden, iets vreemds aan de hand is. Het ontwerp van Jeroen Doorenweerd is gebaseerd op het 'omgekeerd perspectief', zoals dat in iconen of kindertekeningen wordt gebruikt. Je wordt als kijker als het ware voor de gek gehouden, omdat het verdwijnpunt niet op de horizon ligt maar in de toeschouwer.

Boswachterij Dorst

Staatbosbeheer is in 2021 gestart met de herinrichting van Boswachterij Dorst. Zo is de 1100 hectare grote boswachterij door een zoneringsplan opgedeeld in meerdere gebieden. Er zijn nu grote grazers, zoals Galloway runderen, in het centraal gelegen begrazingsgebied rondom de leemputten

om het stuivend karakter te behouden. Om hen de rust en ruimte te geven voor hun beheerwerk is het gebied rondom de leemputten omheind en alleen via een beperkt aantal voetgangerssluizen voor wandelaars 'wandelvriendelijk' gemaakt is. Het omheinde gebied is dus niet meer toegankelijk voor rolstoelen, kinderwagens, fietsers, mountainbikers en aanspanningen!! Maar dit betekent ook dat vrij en creatief wandelen door die voetgangerssluizen ook moeilijker is geworden. Het wandelroutenetwerk van Visit/Brabant is hierdoor aangepast en in het omheinde begrazingsgebied helemaal ontmanteld.

Verdwenen Natuurbad Surae

Natuurbad Surae is in 2005 na bijna 80 jaar bij referendum door de Gemeente Oosterhout definitief gesloten. Deze grootste leemput van Staatsbosbeheer wordt in 1931 verpacht aan de Bredase sportleraar en zwempromotor A. Kuyt, die er zwemles gaat geven. Hij geeft het natuurbad de naam 'Surae', wat in het Latijn 'Kuyt betekent. Van lieverlee komen er voorzieningen rond de plassen, er worden kleedhokjes gebouwd en er komt een blokhut, waar versnaperingen worden verkocht. Het aanpassen van het zwembad gebeurt in een werkverschaffingsproject om langdurig werklozen aan een nuttige dagbesteding te helpen. Ook een kanovijver maakt dan deel uit van Surae, dat als openluchtzwembad een bovenregionale aantrekkingskracht heeft. Alles draait om de belangrijkste attractie: het bosmeer met een zoetwaterstrand en daarom heen horeca en andere attracties. Maar als de Gemeente Oosterhout de exploitatie in 1976 overneemt, gaat het mis als zij er in de jaren 80 een bungalowpark van wil maken. Na jaren van gehakketak tussen Staatsbosbeheer, de Gemeente Oosterhout en de omliggende gemeenten valt uiteindelijk het doek en wordt de zwemvijver teruggegeven aan Moeder Natuur. Nu is van dit verleden niets meer zichtbaar en rest slechts de herinnering.

Monument Flight Sergeant P. R. Attwooll

De RAF Pilot Flight Sergeant Peter Ralph Attwooll maakt met zijn Spitfire MK XVI, RR 255, 9 NY deel uit van een sectie van het RAF 127 Squadron met Woensdrecht als thuisbasis, die op 29 december 1944 een beschieting uitvoert op gebied in Andel. Het toestel wordt in de radiator getroffen door Duits afweergeschut en Peter Ralph Attwooll maakt een geforceerde noodlanding in dit gebied, crasht en wordt ten gevolge van verbranding dood gevonden in zijn Spitfire. Zijn stoffelijk overschot wordt naar Breda overgebracht, waar hij tijdelijk wordt begraven en later op het British War Cemetery van Bergen op Zoom zijn laatste rustplaats krijgt.

De Bos en Beum Route, 15 km

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen